

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Університет ВІТ-АП (Індія)
Державна установа «Інститут економіки
природокористування та сталого розвитку
Національної академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
10 листопада 2022 року

Полтава 2022

забезпечує експорт та імпорт електроенергії. До її складу входять чотири територіальні управління: Північне, Східне, Південне, Західне. ОЕС України являє собою мережу внутрішніх та міждержавними лініями електропередачі та підстанцій напругою 220—750 кВ.

Виробництво електричної енергії здійснюють багато виробників, серед яких найбільші власники теплових електростанцій ДТЕК, Центренерго, гідралічних — Укргідроенерго, атомних — Енергоатом.

Література

1. Бодак О. Місце альтернативних джерел енергії в системі об'єктів екологічного права України. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 7. С. 57–61.

2. Боровик Ю.Т. Енергозбереження та енергоефективність як фактори підвищення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту / Ю.Т. Боровик, Ю.В. Єлагін // Вісник економіки транспорту і промисловості. — 2018. — № 61. — С. 103- 110

УДК 553.04

Зима О.Є., к.т.н., доцент
Стеблянко В.С., аспірант
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

НАФТОГАЗОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Нафтогазова галузь України представляє інтерес для міжнародних нафтогазових інвесторів. Сьогоднішні ініціативи Кабінету Міністрів створюють прозорі механізми і досить прості правила для конкурентного входження в цю галузь в нашій країні. В теперішні часи Україна все одно знаходиться в категорії країн з високим геополітичним ризиком, країн з високим індексом корупції, що останні десятиліття укорінилось в розумінні більшості інвесторів як один з великих ризиків та, наразі, ще й в умовах воєнного стану. Хочеться окреслити, який же зараз стан справ з видобутком нафти та газу в Україні, та що очікує нашу державу в найближчому майбутньому, тому актуальною є проблема оцінки перспектив розвитку даної галузі.

З початку 2021 року в Україні видобуто понад 1 млн тонн нафти. Це відносно хороший показник, в порівнянні з 2020 роком, але не найкращий для країни, бо ще у 2011 році добували 2,1 млн тонн нафти. Найбільші обсяги у 2021 році були у травні (142,3 тонни) та серпні – 141,7 тонни, що на 1,2% більше, ніж у серпні минулого року. Найменші обсяги були у лютому – 125,6 тонни, що на 7,5% менше, ніж за аналогічний період 2020 року. За оцінками, перспективні ресурси газу можуть сягати двох трлн. кубометрів. Найбільші

ставки роблять на видобуток нафти у Чорному морі, де очікується видобуток 10 млрд кубометрів. Виробництво світлих нафтопродуктів якості Євро-5 в Україні здійснюють Кременчуцький нафтопереробний завод («Укртатнафта», Полтавська обл.), Шебелинський газопереробний завод («Укргазвидобування», Харківська обл.), а також міні-НПЗ: до 15 заводів різної потужності. Держава у разі отримання контролю (довгострокова оренда чи купівля) над одним із НПЗ, який піддається модернізації – Лисичанський, Надвірнянський чи Дрогобицький та подальшої його модернізації, може збільшити обсяги виробництва нафтопродуктів, що означатиме скорочення залежності від постачання з країни-агресора та Білорусі, а також – створення передумов для нових робочих місць та економічного зростання. Ще одна проблема галузі - подальше перероблення нафти. За роки незалежності закрилися всі нафтопереробні заводи (близько десяти), крім двох – Кременчуцького НПЗ і Шебелинського ГПЗ. Якщо говорити про цікавість нафтогазової промисловості для вітчизняних та закордонних інвесторів, то наразі більших обертів набирає відновлювальна енергетика. Думаю, вона цікавіша для інвестицій, бо світ до 2030 року має вийти на нульовий рівень викидів вуглецю.

Наведемо один приклад інвестування: НАК "Нафтогаз України" спільно з німецькою компанією RWE Supply&Trading запустить пілотний проєкт із виробництва «відновлювального» аміаку вартістю 500 млн євро. Характеризуючи якісний та кількісний показник ринку приватних нафтогазових видобувних компаній, то основною характеристикою нашого ринку газовидобутку є абсолютне домінування в структурі видобутку держави, а точніше компанії «Укргазвидобування», яка входить в групу «Нафтогаз». Так, компанія видобуває 68,7% природного газу в Україні, що еквівалентно 1,12 млрд м³. Приватні ж компанії у вересні разом виробили 0,42 млрд м³ газу, що дорівнює 25,7% ринку. Решта залишається за ПАТ «Укрнафта». Попри складнощі, пов'язані з низькими цінами на сировину минулого року, так, наприклад, за 2020 рік ДТЕК Нафтогаз видобув 1,84 млрд м³ природного газу, що на 11% перевищило показник попереднього року і стало новим рекордом як для компанії, так і всього сектору приватного газовидобутку України. Водночас, Група «Нафтогаз» у 2020 році видобула 13,45 млрд м³ товарного газу, що на 2% більше виробничого плану і на 1% менше від показника 2019 року. Варто зазначити, що газова галузь складається не тільки із видобутку газу безпосередньо на родовищі, а ще й зі збуту споживачам та його транспортування, окрім того, газовидобуток в Україні є справою, що потребує надзвичайно значних інвестицій, та потребує від компанії фінансової та виробничої стабільності. Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», в Україні виявлено понад 20 тис. родовищ і проявів зі 117 видів мінеральної сировини, з яких близько 8,7 тис. родовищ мають промислове значення.

В даному дослідженні було проаналізовано стан нафтогазової промисловості в Україні та встановлено, що він залежить від ефективності використання цієї галузі, що, в свою чергу, залежить від двох складових — обсягів забезпечення сировиною та спроможності її переробити в сучасних

надскладних умовах існування нашої держави. Отже, Україна наразі лише на 10-12% забезпечена нафтою власного виробництва, що дає підстави для подальшого розвитку цієї галузі важкої промисловості.

Література

1. Пилипів Н. І. Сучасний стан і перспективи розвитку нафтопереробної галузі України / Н. І. Пилипів, І. Д. П'ятничук // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2011. - Вип. 7(2). - С. 113-120.

2. Як відновити нафтопереробку в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zn.ua/ukr/economic-security/jak-vidnoviti-naftopererobku-v-ukrajini.html>

УДК 369.06.

Кирилюк А.С., Булка А.М.
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗKОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день в Україні активно розглядається питання загальнообов'язкового медичного страхування. Саме через те, що в Україні слабо розвинена система охорони здоров'я. Країна займає 79 місце в рейтингу національних систем охорони здоров'я. У країнах Євросоюзу звичайною практикою є обов'язкове державне медичне страхування.

За роки незалежності не відбулось кардинального реформування медицини, проте, в міру стабілізації економіки, підвищення рівня населення виникла потреба у покращенні функціонування медичної системи. Одним із шляхів до забезпечення належної організації охорони здоров'я є розвиток системи страхової медицини.

З серпня 2016 року розглядається Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування». Його планують впровадити з січня 2018 року, але подібний законопроект не вирішує, крім захисту інтересів самого «фонду» ніяких питань системи охорони здоров'я і поліпшення якості обслуговування населення, проблем оплати праці і відповідальності лікарів». Основною ціллю законопроекту є створення за будь-яку ціну «Фонду страхування» та забезпечення гарантованого і негайного надходження в «Фонд» коштів. Всі принципові питання по організації, впровадження та розробці системи страхування складання програм страхування, страхових тарифів, визначення груп, які підлягають страхуванню, питання взаємин з медичними закладами відкладені «на потім», як і співвідношення в ньому обов'язкового медичного та добровільного медичного страхування, яке існує в Україні та досить успішно розвивається, залишаються не врегульованими.